НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Кафедра системного програмування і спеціалізованих комп'ютерних систем

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни "Структури даних і алгоритми"

Виконала: Кузьменко О.А.

Група: КВ-31

Номер залікової книжки: -

Допущена до захисту

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Кафедра системного програмування і спеціалізованих комп'ютерних систем

Узгоджено	ЗАХИЩЕНА ""2023р.
Керівник роботи	з оцінкою
/Марченко О.І./	/Марченко О.І./
сортування №3 м сортування №5 м	ктивності методів сортування алгоритму четоду прямого вибору, алгоритму етоду прямого вибору, алгоритму четоду прямого обміну без модифікацій на масивах
	Виконавиця роботи: Кузьменко Олександра Андріївна

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ на курсову роботу з дисципліни "Структури даних і алгоритми"

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

- **I.** Описати теоретичні положення, від яких відштовхується дослідження, тобто принцип та схему роботи кожного із досліджуваних алгоритмів сортування для одновимірного масива, навести загальновідомі властивості цих алгоритмів та оцінки кількості операцій порівняння та присвоєння для них.
- **II.** Скласти алгоритми рішення задачі сортування в багатовимірному масиві заданими за варіантом методами та написати на мові програмування за цими алгоритмами програму, яка відповідає вимогам розділу «Вимоги до програми курсової роботи».
- **III.** Виконати налагодження та тестування коректності роботи написаної програми.
- **IV.** Провести практичні дослідження швидкодії складених алгоритмів, тобто виміри часу роботи цих алгоритмів для різних випадків та геометричних розмірів багатовимірних масивів.
- V. За результатами досліджень скласти порівняльні таблиці за різними ознаками.

Одна таблиця результатів (вимірів часу сортування впорядкованого, випадкового і обернено-впорядкованого масива) для масива з заданими геометричними розмірами повинна бути такою:

Таблиця № для масива A[P,M,N], де P = ; M = ; N = ;

	Впорядко-	Невпорядко-	Обернено
	ваний	ваний	впорядкований
Назва алгоритму			
1			
Назва алгоритму			
2			
Назва алгоритму			
3			

Для варіантів курсової роботи, де крім алгоритмів порівнюються також способи обходу, в назвах рядків таблиць потрібно вказати як назви алгоритмів, так і номери способів обходу.

Для виконання грунтовного аналізу алгоритмів потрібно зробити виміри часу та побудувати таблиці для декількох масивів з різними геометричними розмірами.

Зробити виміри часу для стандартного випадку одномірного масива, довжина якого вибирається такою, щоб можна було виконати коректний порівняльний аналіз з рішенням цієї ж задачі для багатовимірного масива.

Кількість необхідних таблиць для масивів з різними геометричними розмірами залежить від задачі конкретного варіанту курсової роботи і вибираються так, щоб виконати всебічний та ґрунтовний порівняльний аналіз заданих алгоритмів.

Рекомендації випадків дослідження з різними геометричними розмірами масивів наведені у розділі «Випадки дослідження».

VI. Для наочності подання інформації за отриманими результатами рекомендується також будувати стовпчикові діаграми та графіки.

- **VII.** Виконати порівняльний аналіз поведінки заданих алгоритмів за отриманими результатами (вимірами часу):
  - для одномірного масива відносно загальновідомої теорії;
- для багатовимірних масивів відносно результатів для одномірного масива;
  - для заданих алгоритмів на багатовимірних масивах між собою;
- дослідити вплив різних геометричних розмірів багатовимірних масивів на поведінку алгоритмів та їх взаємовідношення між собою;
- для всіх вищезазначених пунктів порівняльного аналізу пояснити, ЧОМУ алгоритми в розглянутих ситуаціях поводять себе саме так, а не інакше.
  - **VIII.** Зробити висновки за зробленим порівняльним аналізом.
- **IX.** Програму курсової роботи під час її захисту ОБОВ'ЯЗКОВО мати при собі на електронному носії інформації.

Варіант № 86

Задача

Впорядкувати окремо кожен переріз тривимірного масива Arr3D [P,M,N] наскрізно по стовпчиках за незменшенням.

Досліджувані методи та алгоритми

- Алгоритм сортування №3 методу прямого вибору
- Алгоритм сортування №5 методу прямого вибору
- Алгоритм сортування №1 методу прямого обміну без модифікацій

Спосіб обходу

Виконати сортування, здійснюючи обхід безпосередньо по елементах заданого двовимірного масива, не використовую чи додаткових масивів і перетворень індексів.

Випадки дослідження

Випадок дослідження І. Залежність часу роботи алгоритмів від форми перерізу масива.

Рекомендовані розміри масива для досліджень:

P = const = 3, M = var, N = var, M*N = const = V.

Випадок дослідження II. Залежність часу роботи алгоритмів від кількості перерізів масива

Рекомендовані розміри масива для досліджень:

P = var, M = const = 2000, N = const = 2000.

Випадок дослідження III. Залежність часу роботи алгоритмів від розміру перерізів масива

Рекомендовані розміри масива для досліджень:

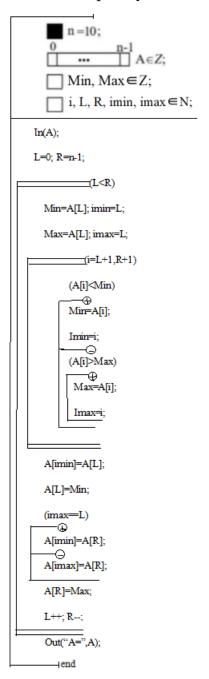
P = const = 3, M = N.

1. Опис теоретичних положень

(опис алгоритмів відповідно до сортування за незменшенням)

1) Алгоритм сортування №3 методу прямого вибору

Схема алгоритму:

Принцип роботи алгоритму:

Цей алгоритм сортує масив шляхом постійного вибору мінімальних і максимальних елементів і розміщення їх у відповідних позиціях. Його складність: $O(n^2)$, тому даний алгоритм сортування не є ефективним для масштабних масивів.

Цей алгоритм складається з кількох пунктів:

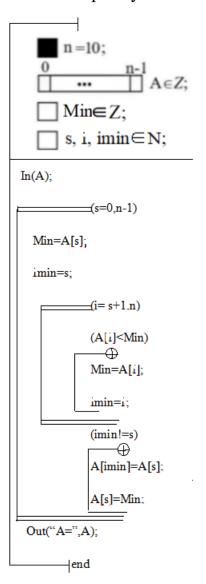
- (1) ініціалізація змінних Міп, Мах, L, R, n, ітіп, ітах та і;
- 2 перегляд масиву циклом поки L<R;
- Зпошук мінімуму та максимуму, перебираючи елементи;
- 4 заміна елементів, а саме після знаходження мінімуму та максимуму у поточному діапазоні, алгоритм змінює мін. елемент з індексом L на макс. і макс. на мін. елемент з індексам R;
- (5) оновлення індексів, а саме алгоритм збільшує L і зменшує R, скорочуючи діапазон, що відсортовуватиметься під часнаступних ітерацій;
- ⑥Повторення попередніх 3 пунктів, поки не буде так, що L>R або L=R, що буде індекатором повністю відсортованого масиву.

Особливість роботи даного алгоритму у порівнянні з класичним алгоритмом вибору:

Алгоритм методу вибору №3 виконує значно більше обмінів. А його класична версія є простішою, зрозумілішою і для більших масивів можна вважати оптимізованою (кількість операція менша).

2) Алгоритм сортування №5 методу прямого вибору

Схема алгоритму:

Принцип роботи алгоритму:

Цей алгоритм сортує масив шляхом постійного пошуку мінімуму серед невідсортованих елементів і становлення його в правильне місце, також його складність $O(n^2)$, це робить даний алгоритм сортування менш ефективним для масштабних масивів.

Цей алгоритм складається з кількох пунктів:

(1) ініціалізація змінних Min, imin, s, i та n;

- 2 пошук мінімуму, а саме внутрішній цикл виконує ітерацію по несортованій частині від s+1 до n-1, порівнюючи елементи з наявним Міп, коли трапляється менший елемент, змінна Міп та ітіп оновлюються;
- Зваміна елементів ,а саме, коли мінімум знаходиться в діапазоні від s до n-1, йде перевірка чи imin!=s, якщо істина, то менший елемент знайдено і A[s]=A[imin];
- Фпрацює зовнішній цикл, зменшуючи кількість невідсортованих елементів шляхом збільшення змінної s, кожна ітерація сприяє тому, що найменший елемент стає на своє місце;
- (5) алгоритм завершується, бо завдяки зовнішньому циклу нульовий елемент мінімальний і останній найбільший.

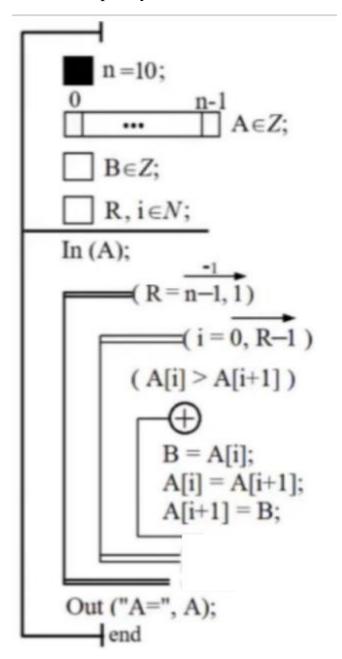
Особливість роботи даного алгоритму у порівнянні з класичним алгоритмом вибору:

Алгоритм методу вибору №5 є ефективнішим, бо має менше обмінів.

У даному алгоритмі елементи обмінюються один раз, коли змінна Міп оновиться, а в класичному варіанті обмін відбувається після кожного пошуку мінімума серед невідсортованих елементів.

3) Алгоритм сортування № 1 методу прямого обміну без модифікацій

Схема алгоритму:

Принцип роботи алгоритму:

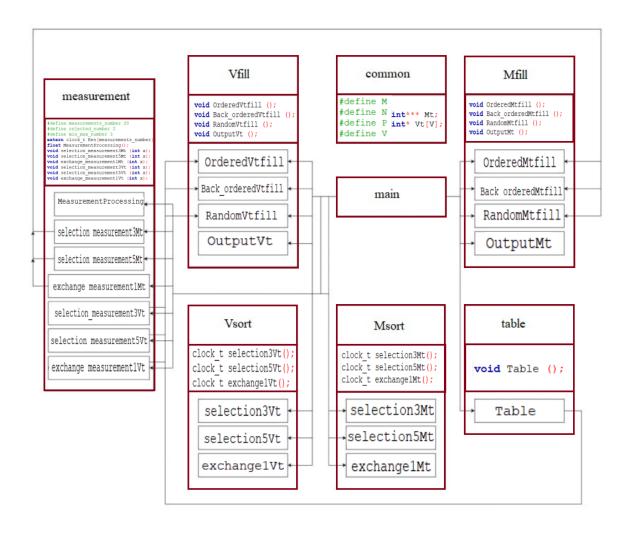
Цей алгоритм складається з кількох пунктів:

(1)ініціалізація змінних B, R, і та n;

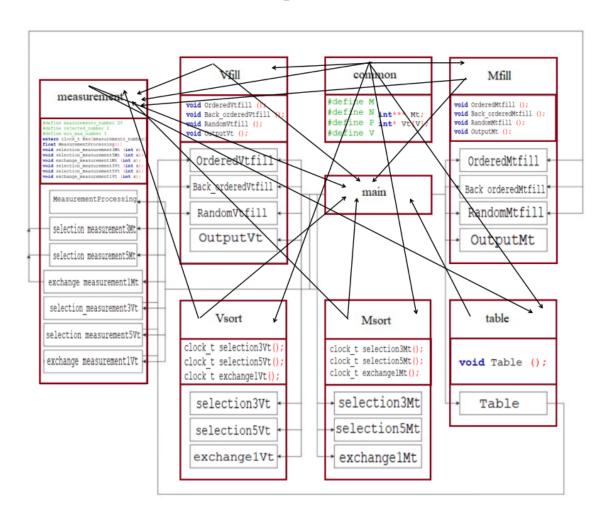
- ②внутрішній цикл від нульового по R-1 елемент перевіряє чи поточний більший за наступний елемент, якщо це так, то вони стоять неправильно і їх алгоритм має поміняти місцями;
- Звміна елементів, що згадувалися в попередньому кроці, якщо дійсно поточний більший за наступний елемент;
- (4) за допомоги внутрішнього циклу найбільший елемент поступово наближається до свого місця в кінці масиву;
- (5) алгоритм завершується, R скорочується у зовнішньому циклі, при цьому кількість невідсортованих елементів зменшується, а цей цикл працюватиме, поки R не буде 1, а якщо R=1, то масив відсортований.

Це і ϵ класичним варіантом методу обміну, тому подібного порівняння не потребу ϵ даний алгоритм.

Структурна схема взаємовикликів процедур та функцій програми курсової роботи

Схема імпорту/експорту модулів програми курсової роботи

Опис призначення всіх функцій і процедур та їх параметрів

1. Vfill:

- 1) **void** OrderedVtfill (); Ця функція заповнює векторний масив впорядкованими значеннями, використовуючи цикл та змінну, перший елемент=0, а потім з кожною ітерацією значення змінної зростає на 1, і вона присвоюється почергово кожному елементу масива. Функція використовує глобальну змінну V, що ε довжиною даного масива та задається в common.c, та сам масив Vt[V].
- 2) **void** Back_orderedVtfill (); Ця функція заповнює векторний масив обернено впорядкованими значеннями, використовуючи цикл та змінну, перший елемент = V, а потім з кожною ітерацією значення змінної зменшується, і вона присвоюється почергово кожному елементу масива. Функція використовує глобальну змінну V, що є довжиною даного масива та задається в common.c, та сам масив Vt[V].
- 3) **void** RandomVtfill (); Ця функція заповнює векторний масив випадковими значеннями, використовуючи цикл, генератор випадкових чисел, мінімальне та максимальне значення. Функція використовує глобальну змінну V, що ε довжиною даного масива та задається в common.c, та сам масив Vt[V].
- 4) **void** OutputVt (); Ця функція виводить векторний масив на екран, використовуючи цикл для проходження по кожному елементу, всі елементи ϵ числами, та для візуальної зручності між ними ϵ пробіли.

2. Mfill:

- 1) **void** OrderedMtfill (); Ця функція заповнює тривимірний масив впорядкованими значеннями, використовуючи 3 цикли та змінну, перший елемент=0, а потім з кожною ітерацією значення змінної зростає на 1, і вона присвоюється почергово кожному елементу масива. Функція використовує глобальні змінні P, M, N, що ε розміром даного масива та задається в common.c, та сам масив Mt[P][M][N].
- 2) **void** Back_orderedMtfill (); Ця функція заповнює тривимірний масив обернено впорядкованими значеннями, використовуючи 3 цикли та змінну, перший елемент=Р * М * N, а потім з кожною ітерацією значення змінної зменшується на 1, і вона присвоюється почергово кожному елементу масива. Функція використовує глобальні змінні P,

- M, N, що ε розміром даного масива та задається в common.c, та сам масив Mt[P][M][N].
- 3) **void** RandomMtfill() Ця функція заповнює тривимірний масив випадковими значеннями, використовуючи 3 цикли, генератор випадкових чисел, мінімальне та максимальне значення Функція використовує глобальні змінні P, M, N, що є розміром даного масива та задається в common.c, та сам масив Mt[P][M][N].
- 4) **void** OutputMt (); Ця функція виводить тривимірний масив на екран, використовуючи 3 цикли для проходження по кожному елементу, всі елементи ϵ числами, та для візуальної зручності між ними ϵ пробіли та переходи на наступний рядок.

3. Vsort:

- 1) clock_t selection3Vt(); Ця функція сортує векторний масив методом прямого вибору 3.
- 2) clock_t selection5Vt(); Ця функція сортує векторний масив методом прямого вибору 5.
- 3) clock_t exchange1Vt(); Ця функція сортує векторний масив методом обміну 1.

4. Msort:

- 1) clock_t selection3Mt(); Ця функція сортує тривимірний масив методом прямого вибору 3.
- 2) clock_t selection5Mt(); Ця функція сортує тривимірний масив методом прямого вибору 5.
- 3) clock_t exchangelMt(); Ця функція сортує тривимірний масив методом обміну 1.

5. Table:

void Table (); Ця функція виконує вимірювання часу сортування алгоритмами прямого вибору 3, прямого вибору 5, обміну 1 тривимірного та векторного масивів, які заповнюються послідовними, обернено послідовними та випадковими числами та виводить на консоль таблицю з результатами та підписом колонок.

6. Measurement:

1) **float** MeasurementProcessing(); Ця функція обробляє вимірювання шляхом відкидання випадкових викидів та визначення середнього значення залишкових даних.

- 2) **void** selection_measurement3Mt (**int** x); Ця функція використовується для заповнення тривимірного масиву різними типами значень та виклику прямого вибору 5 алгоритму для кожного з них. Параметр х вказує на тип заповнення масиву: якщо x = 1, то масив заповнюється послідовними числами, якщо x = 2, то обернено послідовними, а якщо x = 3, то випадковими. Функція зберігає результат в глобальному масиві Res.
- 3) void selection_measurement5Mt (int x); Ця функція використовується для заповнення тривимірного масиву різними типами значень та виклику прямого вибору 3 алгоритму для кожного з них. Параметр х вказує на тип заповнення масиву: якщо x = 1, то масив заповнюється послідовними числами, якщо x = 2, то обернено послідовними, а якщо x = 3, то випадковми. Функція зберігає результат в глобальному масиві Res.
- 3) **void** exchange_measurement1Mt (**int** x); Ця функція використовується для заповнення тривимірного масиву різними типами значень та виклику обміну 1 алгоритму для кожного з них. Параметр х вказує на тип заповнення масиву: якщо x = 1, то масив заповнюється послідовними числами, якщо x = 2, то обернено послідовними, а якщо x = 3, то випадковими. Функція зберігає результат в глобальному масиві Res.
- 4) **void** selection_measurement3Vt (**int** x); Ця функція використовується для заповнення векторного масиву різними типами значень та виклику прямого вибору 3 алгоритму для кожного з них. Параметр х вказує на тип заповнення масиву: якщо x = 1, то масив заповнюється послідовними числами, якщо x = 2, то обернено послідовними, а якщо x = 3, то рандомними. Функція зберігає результат в глобальному масиві Res.
- 5) **void** selection_measurement5Vt (**int** x); Ця функція використовується для заповнення векторного масиву різними типами значень та виклику прямого вибору 5 алгоритму для кожного з них. Параметр х вказує на тип заповнення масиву: якщо x = 1, то масив заповнюється послідовними числами, якщо x = 2, то обернено послідовними, а якщо x = 3, то рандомними. Функція зберігає результат в глобальному масиві Res.
- 6) void exchange_measurement1Vt (int x); Ця функція використовується для заповнення векторного масиву різними типами значень та виклику обміну 1 алгоритму для кожного з них. Параметр х

вказує на тип заповнення масиву: якщо x = 1, то масив заповнюється послідовними числами, якщо x = 2, то обернено послідовними, а якщо x = 3, то рандомними. Функція зберігає результат в глобальному масиві Res.

7. main:

- 1) void GotoXY (int X, int Y) Функція для постановки курсора в консольному вікні за координатами (X, Y).
- 2) void colour (int i) Функція для задання кольору виведення наступних символів.
- 3) void ConsoleCursorVisible (int show, short size) Функція, що функція керує видимістю курсора в консольному вікні та його розміром.
- 4) void submenu (int q)Підменю для вибору виду заповнення масиву, використовується параметр для передання методу сортування.
- 5) void menu() Головне меню програми.

Common.h

```
#ifndef COMMON H
#define COMMON H
#define M 3
#define N 4
#define P 2
#define V 10
int*** Mt;
int* Vt[V];
#endif Common H
Vfill.h
#ifndef VFILL H
#define VFILL H
void OrderedVtfill ();
void Back orderedVtfill ();
void RandomVtfill ();
void OutputVt ();
#endif VFILL H
Vfill.c
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include "common.h"
#include "Vfill.h"
// Функція для заповнення масиву Vt послідовними числами
void OrderedVtfill()
    long int num = 0;
    for (long int i = 0; i < V; i++)//цикл для проходу по всіх
елементах масиву Vt
       Vt[i] = num++; //присв. кожному елементу змінну num, яка з
кожною ітерацією збільшується на 1
// Функція для заповнення масиву Vt послідовними числами у зворотньому
порядку
void Back orderedVtfill()
    for (long int i = 0; i < V; i++)//цикл для проходу по всіх
елементах масиву Vt
       Vt[i] = V - i; //npucb. кожному елементу змінну (спочатку =
конст. V), що з кожною ітерацією зменшується на 1
// Функція для заповнення масиву Vt випадковими числами
void RandomVtfill()
    srand(time(NULL));//ініціалізація генератора випадкових чисел
    long int max = M*N*P, min = 0; //визначення максимуму та мінімуму
    for (long int j=0; j<V; j++)//цикл для проходу по всіх елементах
масиву Vt
```

```
Vt[j] = rand() % (P * M * N); // заповнення кожного елемента
масиву випадковими числами
// Функція для виведення масиву Vt
void OutputVt()
    for (long int i = 0; i < V; i++)//цикл для проходу по всiх
елементах масиву Vt
        printf("%d ", Vt[i]);//виведення кожного елементу масиву
   printf("\n\n");//відступ на екрані для наступних виведень
Mfill.h
#ifndef MFILL H
#define MFILL H
void OrderedMtfill ();
void Back orderedMtfill ();
void RandomMtfill ();
void OutputMt ();
#endif Mfill H
Mfill.c
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include "common.h"
#include "Mfill.h"
// Функція для заповнення масиву Mt послідовними числами
void OrderedMtfill()
    int num=1;
    for (long int k=0; k<P; k++)/ цикл для проходу по всіх перерізах
       for (long int j=0; j<N; j++)//цикл для проходу по всіх стовпцях
поточного перерізу масиву Мt
            for (long int i=0; i<M; i++)//цикл для проходу по всіх
рядках поточного стовпця масиву Mt
                Mt[k][i][j] = num++;//присв. кожному елементу змінну
num, яка з кожною ітерацією збільшується на 1
// Функція для заповнення масиву Мt послідовними числами у зворотньому
порядку
void Back_orderedMtfill()
    long int num = P * M * N;
    for (long int k = 0; k < P; k++) / дикл для проходу по всіх
перерізах масиву Mt
       for (long int j = 0; j < N; j++)//цикл для проходу по всіх
стовпцях поточного перерізу масиву Mt
            for (long int i = 0; i < M; i++) //цикл для проходу по всіх
рядках поточного стовпця масиву Mt
               Mt[k][i][j] = num--;//присв. кожному елементу
змінну (спочатку = конст. P*M*N), що з кожною ітерацією зменшується на 1
```

```
// Функція для заповнення масиву Мt випадковими числами
void RandomMtfill()
    for (long int k = 0; k < P; k++)//цикл для проходу по всіх
перерізах масиву Mt
        for (long int j=0; j< N; j++)//цикл для проходу по всіх
стовицях поточного перерізу масиву Mt
           for (long int i = 0; i < M; i++)//цикл для проходу по всіх
рядках поточного стовпця масиву Мт
              Mt[k][i][j] = rand() % (P * M * N); // заповнення кожного
елемента масиву випадковими числами
// Функція для виведення масиву Mt
void OutputMt()
    for (long int k = 0; k < P; k++)//цикл для проходу по всіх
перерізах масиву Mt
    {
       printf("\nP = %d\n", k);
       for (long int i = 0; i < M; i++)//цикл для проходу по всіх
рядках поточного перерізу масиву Mt
            for (long int j = 0; j < N; j++)//цикл для проходу по всіх
стовпцях поточного рядка масиву Mt
               printf("%d ", Mt[k][i][j]);//виведення кожного елементу
масиву
            printf("\n");//перехід на наступний рядок
Vsort.h
#ifndef VSORT H
#define VSORT H
#include <time.h>
clock t selection3Vt();
clock t selection5Vt();
clock t exchange1Vt();
#endif VSORT H
Vsort.c
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include "common.h"
#include "Vsort.h"
#include <time.h>
// Функція сортування масиву методом прямого вибору 3
clock t selection3Vt ()
    long int Min, Max, L, R, imin, imax;
    clock t time start, time stop;// Змінні для збереження часу початку
та завершення виконання функції
```

```
time start = clock();// Запам'ятовування часу початку виконання
   L=0;
   R=V-1;
   while (L<R)
        Min=Vt[L];//перший невідсортований елемент буде мінімумом та
максимумом,
        imin=L;// а також його індекс(для подальних пошуків мін. та
макс.)
       Max=Vt[L];
        imax=L;
        for (long int i=L+1; i<R+1; i++) //пошук дійсного мінімума та
максимума шляхом перебору невідсортованих ел.
            if (Vt[i] < Min) //поточний може мін?
                Min=Vt[i];
                imin=i;
            else if (Vt[i] > Max)//поточний може макс?
                Max=Vt[i];
                imax=i;
        }//обмін мін і макс до першого і останнього невідсортованого
елемента
       Vt[imin]=Vt[L];
        Vt[L]=Min;
        if (imax==L) Vt[imin]=Vt[R];
        else Vt[imax]=Vt[R];
        Vt[R]=Max;
        L=L+1;//підготовка до наступної ітерації, адже на 2
відсортованих ел. стало більше
        R=R-1;
    time stop = clock();// Запам'ятовування часу завершення виконання
    return time stop - time start; // Повернення часу виконання функції
// Функція сортування масиву методом прямого вибору 5
clock t selection5Vt ()
{
    long int Min, imin;
    clock t time start, time stop;// Змінні для збереження часу початку
та завершення виконання функції
    time start = clock();// Запам'ятовування часу початку виконання
    for (long int s=0; s<V-1; s++)</pre>
        Min=Vt[s];//перший невідсортований елемент буде мінімумом
        imin=s;// а також його індекс(для подальних пошуків мін.)
        for (long int i=s+1; i<V; i++) //пошук дійсного мінімума шляхом
перебору невідсортованих ел.
            if (Vt[i]<Min)//поточний може мін?
                Min=Vt[i];
                imin=i;
            }
```

```
if (imin!=s)// обмін мінімального елемента з першим
непосортованим елементом
            Vt[imin]=Vt[s];
            Vt[s]=Min;
    time stop = clock();// Запам'ятовування часу завершення виконання
    return time stop - time start; // Повернення часу виконання функції
// Функція сортування масиву методом обміну 1
clock t exchange1Vt ()
    long int tmp;
    clock t time start, time stop;// Змінні для збереження часу початку
та завершення виконання функції
    time start = clock();// Запам'ятовування часу початку виконання
    for (\overline{\text{long int }} R=V-1; R>0; R--)
        for (long int i=0; i<R; i++)</pre>
            if (Vt[i]>Vt[i+1])
            {// Обмін сусідніх елементів, якщо вони не відсортовані
                tmp=Vt[i];
                Vt[i]=Vt[i+1];
                Vt[i+1]=tmp;
            }
    time_stop = clock();// Запам'ятовування часу завершення виконання
    return time stop - time start; // Повернення часу виконання функції
Msort.h
#ifndef MSORT H
#define MSORT H
#include <time.h>
clock t selection3Mt();
clock t selection5Mt();
clock t exchange1Mt();
#endif MSORT H
Msort.c
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include "common.h"
#include "Msort.h"
#include <time.h>
clock t selection3Mt ()// Функція сортування масиву методом прямого
вибору 3
{
    long int L, A, R, B, imin, jmin, imax, jmax, Min, Max;
    clock_t time_start, time_stop;// Змінні для збереження часу початку
та завершення виконання функції
    time start = clock();// Запам'ятовування часу початку виконання
```

```
for (long int k = 0; k < P; k++) / дикл для проходу по всіх
перерізах масиву Mt
    {
        L = 0;
        A = 0;
        R = N - 1;
        B = M - 1;
        while (L \le R)
        {//Перший невідсортований елемент буде мінімумом та максимумом,
            imin = A;// а також його індекс(для подальних пошуків мін.
та макс.)
            jmin = L;
            imax = A;
            jmax = L;
            Min = Mt[k][A][L];
            Max = Mt[k][A][L];
            for (long int i = A; i < M; i++) //Пошук дійсного мінімума
та максимума шляхом перебору невідсортованих ел.
                if (Mt[k][i][L] < Min) / \Piotouhum mome mih?
                    imin = i;
                    jmin = L;
                    Min = Mt[k][i][L];
                else if (Mt[k][i][L] > Max) / Лоточний може макс?
                    imax = i;
                    jmax = L;
                    Max = Mt[k][i][L];
            for (long int j = L + 1; j < R; j++)
                for (long int i = 0; i < M; i++)
                    if (Mt[k][i][j] < Min) //Поточний може мін?
                         imin = i;
                         jmin = j;
                        Min = Mt[k][i][j];
                    else if (Mt[k][i][j] > Max) / Лоточний може макс?
                         imax = i;
                         jmax = j;
                         Max = Mt[k][i][j];
            for (long int i = 0; i < B + 1; i++)</pre>
                if (Mt[k][i][R] < Min) //Поточний може мін?
                    imin = i;
                    jmin = R;
```

```
Min = Mt[k][i][R];
                else if (Mt[k][i][R] > Max) / / поточний може макс?
                    imax = i;
                    jmax = R;
                    Max = Mt[k][i][R];
            }//Обмін мін і макс до першого і останнього
невідсортованого елемента
            Mt[k][imin][jmin] = Mt[k][A][L];
            Mt[k][A][L] = Min;
            if (jmax == L && imax == A)
                Mt[k][imin][jmin] = Mt[k][B][R];
            else
                Mt[k][imax][jmax] = Mt[k][B][R];
            Mt[k][B][R] = Max;
            A++;
            B--;
            if (A == M) // Оновлення індексів та крайніх позицій для
наступної ітерації циклу
            {//підготовка до наступної ітерації, адже на 2
відсортованих ел. стало більше
                L++;
                R--;
                A = 0;
                B = M - 1;
        }//Передбачення випадку, коли кількість рядків більша за
кількість стовпців
        if ((L - R) == 2)
            L = 1;
            A = 0;
            B = M - 1;
            while (A < B)
            {//Перший невідсортований елемент буде мінімумом та
максимумом,
            imin = A; // а також його індекс (для подальних пошуків мін.
та макс.)
                imax = A;
                Min=Mt[k][A][L];
                Max=Mt[k][A][L];
                for (long int i = A + 1; i < B + 1; i++) // Пошук мін.
та максю у стовпці
                    if (Mt[k][i][L] < Min) //поточний може мін?
                        imin = i;
                        Min=Mt[k][i][L];
                    else if (Mt[k][i][L] > Max)//поточний може макс?
                        imax = i;
                        Max=Mt[k][i][L];
```

```
}//Обмін мін і макс до першого і останнього
невідсортованого елемента
                Mt[k][imin][L] = Mt[k][A][L];
                Mt[k][A][L] = Min;
                if (imax == A)
                    Mt[k][imin][L] = Mt[k][B][L];
                    Mt[k][imax][L] = Mt[k][B][L];
                А++;//підготовка до наступної ітерації, адже на 2
відсортованих ел. стало більше
                B--;
    time stop = clock();// Запам'ятовування часу завершення виконання
    return time stop - time start;// Повернення часу виконання функції
clock t selection5Mt ()// Функція сортування масиву методом прямого
вибору 5
    long int Min, imin, jmin, o;
    clock t time start, time stop;// Змінні для збереження часу початку
та завершення виконання функції
    time start = clock();// Запам'ятовування часу початку виконання
    for(long\ int\ k = 0; k < P; k++)//цикл для проходу по всіх перерізах
масиву Mt
        for (long int j = 0; j < N; j++)//цикл для проходу по всіх
стовпцях масиву Mt
            for (long int i = 0; i < M; i++) //цикл для проходу по всіх
рядках масиву Mt
            {//Перший невідсортований елемент буде мінімумом та
максимумом,
            jmin = j;// а також його індекс (для подальних пошуків мін.
та макс.)
                imin = i;
                Min = Mt[k][imin][jmin];
                for (long int q = j; q < N; q++) /  пошук мін починаючи з
поточного стовпця, бо до нього вже відсортовано або це Оий
                {//якщо пошук мін іде на поточному стовпці, то пошук
починається з наступного рядка ,
                    o = (q == j) ? (i + 1) : 0; //якщо наступний ст. то
з Ого (стосовно наступного циклу)
                    for (long int b = o; b < M; b++)
                        if (Mt[k][b][q] < Min) //може поточний мін?
                            imin = b;
                            jmin = q;
                            Min = Mt[k][imin][jmin];
                }//якщо мін. знайдено, що обмінюється з першим
невідсортованим
                if (jmin != j || imin != i)
```

```
Mt[k][imin][jmin] = Mt[k][i][j];
                    Mt[k][i][j] = Min;
            }
        }
    time stop = clock();// Запам'ятовування часу завершення виконання
    return time stop - time start; // Повернення часу виконання функції
clock t exchange1Mt ()// Функція сортування масиву методом обміну 1
    long int q, b, tmp;
    clock t time start, time stop;// Змінні для збереження часу початку
та завершення виконання функції
    time start = clock();// Запам'ятовування часу початку виконання
    for(\overline{long} int k = 0; k < P; k++) // цикл для проходу по всіх перерізах
масиву Mt
        for (long int j = N - 1; j >= 0; j--)// дикл для проходу по всіх
стовпцях масиву Mt
            for (long int i = M - 1; i >= 0; i--) // цикл для проходу по
всіх рядках масиву Mt
                for (q = 0; q < j; q++) /  дикл для проходу по всіх
стовпцях до поточного
                     for (b = 0; b < M - 1; b++) //цикл для проходу по
всіх рядках крім останнього
                         if (Mt[k][b][q] > Mt[k][b+1][q]) //поточний
більший за наступний?
                             tmp = Mt[k][b][q]; //якщо так, то їх обмін
                             Mt[k][b][q] = Mt[k][b+1][q];
                             Mt[k][b+1][q] = tmp;
                     if(Mt[k][M-1][q] >
Mt[k][0][q+1]) /  поточний (кінцевий цього стовпця) більший за
наступний (Оий наст. ст.)
                         tmp = Mt[k][M-1][q]; //якщо так, то їх обмін
                         Mt[k][M-1][q] = Mt[k][0][q+1];
                         Mt[k][0][q+1] = tmp;
                for (b = 0; b < i; b++) // Перевірка та обмін елементів
                     if(Mt[k][b][j] > Mt[k][b+1][j])//поточний більший
за наступний? (у цьому стовпці)
                         tmp = Mt[k][b][j]; //якщо так, обмін
                         Mt[k][b][j] = Mt[k][b+1][j];
                         Mt[k][b+1][j] = tmp;
                 }
```

```
}
    time stop = clock();// Запам'ятовування часу завершення виконання
    return time stop - time start; // Повернення часу виконання функції
Table, h
#ifndef TABLE H
#define TABLE H
void Table ();
#endif TABLE H
Table.c
#include <stdlib.h>
#include <stdio.h>
#include "table.h"
#include "common.h"
#include "Measurement.h"
// Функція для виведення таблиці з результатами виміру часу сортувань
на екран
void Table()
    float o, b, r; // Змінні для результатів вимірювань
    // Виведення заголовку таблиці з розмірами тривимірного масиву
   printf("\t\t\t Table for the array: P = %d, M = %d, N = %d\n\n",
P, M, N);
    printf("\t\tOrdered\t\t\tRandom\t\t\tBack-ordered\n\n");
    // Вимірювання часу сортувань для масиву методом сортування прямого
вибору 3
    selection measurement3Mt(1);
    o = MeasurementProcessing();
    selection measurement3Mt(3);
    r = MeasurementProcessing();
    selection measurement3Mt(2);
    b = MeasurementProcessing();
    printf("Selection3\t\t%f\t\t%f\t\t%f\n\n", o, r, b);//виведення 1
рядка таблиці
// Вимірювання часу сортувань для масиву методом сортування прямого
вибору 5
    selection measurement5Mt(1);
    o = MeasurementProcessing();
    selection measurement5Mt(3);
    r = MeasurementProcessing();
    selection measurement5Mt(2);
    b = MeasurementProcessing();
    printf("Selection5\t\t%f\t\t%f\t\t%f\n\n", o, r, b);//виведення 2
рядка таблиці
// Вимірювання часу сортувань для масиву методом сортування обміну 1
    exchange measurement1Mt(1);
    o = MeasurementProcessing();
```

```
exchange measurement1Mt(3);
    r = MeasurementProcessing();
    exchange measurement1Mt(2);
   b = MeasurementProcessing();
   printf("Exchange1\t\t%f\t\t%f\t\t%f\n\n", o, r, b);//виведення 3
рядка таблиці
    // Виведення заголовку таблиці з розміром векторного масиву
    printf("\t\t\t Table for the vector: V = \frac{d n n}{V};
    printf("\t\t\Ordered\t\t\tRandom\t\t\tBack-ordered\n\n");
    // Вимірювання часу сортувань для масиву методом сортування прямого
вибору 3
    selection measurement3Vt(1);
    o = MeasurementProcessing();
    selection measurement3Vt(3);
    r = MeasurementProcessing();
    selection measurement3Vt(2);
   b = MeasurementProcessing();
   printf("Selection3\t\t%f\t\t%f\t\t%f\n\n", o, r, b);//виведення 1
рядка таблиці
// Вимірювання часу сортувань для масиву методом сортування прямого
вибору 5
    selection measurement5Vt(1);
    o = MeasurementProcessing();
    selection measurement5Vt(3);
    r = MeasurementProcessing();
    selection measurement5Vt(2);
   b = MeasurementProcessing();
    printf("Selection5\t\t%f\t\t%f\t\t%f\n\n", o, r, b);//виведення 2
рядка таблиці
// Вимірювання часу сортувань для масиву методом сортування обміну 1
    exchange measurement1Vt(1);
    o = MeasurementProcessing();
    exchange measurement1Vt(3);
    r = MeasurementProcessing();
    exchange measurement1Vt(2);
   b = MeasurementProcessing();
   printf("Exchange1\t\t%f\t\t%f\t\t%f\n\n", o, r, b);//виведення 3
рядка таблиці
Measurement,h
#ifndef MEASUREMENT H
#define MEASUREMENT H
#include <time.h>
// загальна кількість вимірів часу дії алгоритма
#define measurements number 28
// кількість відкинутих початкових вимірів
#define rejected number 2
// кількість відкинутих вимірів з мін та макс
#define min max number 3
// масив для значень часу роботи алгоритма
extern clock t Res[measurements number];
float MeasurementProcessing();
```

```
// функції для виконання вимірів часу для тривимірного масиву(з
уточненням яке заповнення масиву)
void selection measurement3Mt (int x);
void selection measurement5Mt (int x);
void exchange measurement1Mt (int x);
// функції для виконання вимірів часу для векторного масиву(з
уточненням яке заповнення масиву)
void selection measurement3Vt (int x);
void selection measurement5Vt (int x);
void exchange measurement1Vt (int x);
#endif MEASUREMENT H
Measurement.c
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include "common.h"
#include "Mfill.h"
#include "Vfill.h"
#include "Vsort.h"
#include "Msort.h"
#include "Measurement.h"
clock t Res[measurements_number];
// функція обробки значень вимірів часу роботи алгоритма, яка повертає
безпосередньо час дії алгоритма
float MeasurementProcessing()
    long int Sum;
    float AverageValue;
    clock t buf;
    int L = rejected number, R = measurements number - 1, k =
rejected number;
    for (int j = 0; j < min max number; j++)</pre>
        for (int i = L; i < R; i++)</pre>
            if (Res[i] > Res[i + 1])
                buf = Res[i];
                Res[i] = Res[i + 1];
                Res[i + 1] = buf;
                k = i;
        }
        R = k;
        for (int i = R - 1; i >= L; i--)
            if (Res[i] > Res[i + 1])
                buf = Res[i];
                Res[i] = Res[i + 1];
                Res[i + 1] = buf;
                k = i;
```

```
L = k + 1;
    Sum = 0;
    for (int i = rejected number + min max number; i <</pre>
measurements number - min max number; i++)
        Sum = Sum + Res[i];
    AverageValue = (float) Sum / (float) (measurements number - 2 *
min max number - rejected number);
    return AverageValue;
// функція для виконання вимірів часу для тривимірного масиву методом
сортування прямого вибору 3
void selection measurement3Mt(int x)
{
    for (int i = 0; i < measurements number; i++)</pre>
        if (x == 1) // ordered array
            OrderedMtfill();
            Res[i] = selection3Mt();
        else if (x == 2) // backordered array
            Back orderedMtfill();
            Res[i] = selection3Mt();
        else if (x == 3) // random array
            RandomMtfill();
            Res[i] = selection3Mt();
\}// функція для виконання вимірів часу для векторного масиву методом
сортування прямого вибору 3
void selection measurement3Vt(int x)
    for (int i = 0; i < measurements number; i++)</pre>
        if (x == 1) // ordered array
            OrderedVtfill();
            Res[i] = selection3Vt();
        else if (x == 2) // back-ordered array
            Back orderedVtfill();
            Res[i] = selection3Vt();
        else if (x == 3) // random array
            RandomVtfill();
            Res[i] = selection3Vt();
```

```
}// функція для виконання вимірів часу для тривимірного масиву методом
сортування прямого вибору 5
void selection measurement5Mt(int x)
    for (int i = 0; i < measurements number; i++)</pre>
        if (x == 1) // ordered array
            OrderedMtfill();
            Res[i] = selection5Mt();
        else if (x == 2) // backordered array
            Back orderedMtfill();
            Res[\overline{i}] = selection5Mt();
        else if (x == 3) // random array
            RandomMtfill();
            Res[i] = selection5Mt();
}// функція для виконання вимірів часу для векторного масиву методом
сортування прямого вибору 5
void selection measurement5Vt(int x)
    for (int i = 0; i < measurements number; i++)</pre>
        if (x == 1) // ordered array
            OrderedVtfill();
            Res[i] = selection5Vt();
        else if (x == 2) // back-ordered array
            Back orderedVtfill();
            Res[i] = selection5Vt();
        else if (x == 3) // random array
            RandomVtfill();
            Res[i] = selection5Vt();
}// функція для виконання вимірів часу для тривимірного масиву методом
сортування обміну 1
void exchange measurement1Mt(int x)
    for (int i = 0; i < measurements number; i++)</pre>
        if (x == 1) // ordered array
            OrderedMtfill();
            Res[i] = exchange1Mt();
        else if (x == 2) // back-ordered array
```

```
Back orderedMtfill();
            Res[i] = exchange1Mt();
        else if (x == 3) // random array
            RandomMtfill();
            Res[i] = exchange1Mt();
}// функція для виконання вимірів часу для векторного масиву методом
сортування обміну 1
void exchange measurement1Vt(int x)
    for (int i = 0; i < measurements number; i++)</pre>
        if (x == 1) // ordered array
            OrderedVtfill();
            Res[i] = exchange1Vt();
        else if (x == 2) // back-ordered array
            Back orderedVtfill();
            Res[i] = exchange1Vt();
        else if (x == 3) // random array
            RandomVtfill();
            Res[i] = exchange1Vt();
}
Main
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <windows.h>
// імпорт модулів, які використовуватимуться в мейні
#include "common.h"
#include "Mfill.h"
#include "Vfill.h"
#include "Vsort.h"
#include "Msort.h"
#include "Measurement.h"
void GotoXY(int X, int Y)//функція для постановки курсора в консольному
вікні за координатами (Х, У).
    HANDLE hStdOut = GetStdHandle(STD OUTPUT HANDLE);
   COORD coord = { X, Y };
   SetConsoleCursorPosition(hStdOut, coord);
void colour(int i)//функція для задання кольору виведення наступних
символів
    HANDLE hStdOut = GetStdHandle(STD OUTPUT HANDLE);
    SetConsoleTextAttribute(hStdOut,i);
```

```
void ConsoleCursorVisible(int show, short size)//функція, що функція
керує видимістю курсора в консольному вікні та його розміром
{
    HANDLE hStdOut = GetStdHandle(STD OUTPUT HANDLE);
   CONSOLE CURSOR INFO structCursorInfo;
   GetConsoleCursorInfo(hStdOut, &structCursorInfo);
   structCursorInfo.bVisible = show;
    structCursorInfo.dwSize = size;
    SetConsoleCursorInfo(hStdOut, &structCursorInfo);
void submenu ( int q) //підменю для вибору виду заповнення масиву
    system("cls");
    ConsoleCursorVisible(0, 100);
    const char* submenuOptions[] = {"Ordered", "Back-ordered",
"Random", "Back to main menu"};
    int numSubOptions = sizeof(submenuOptions) /
sizeof(submenuOptions[0]);
    int active submenu = 0;
    char key;
    float time;
    while (1)
        colour(10);
        GotoXY (33, 12);
        printf("Select the next option from this list:\n");
        GotoXY(35, 13);
        printf("Then press enter on the keyboard.\n");
        colour(9);
        int x = 45, y = 17;
        GotoXY(x, y);
        for (int i = 0; i < numSubOptions; i++)</pre>
            GotoXY(x, y++);
            if (i == active submenu)
                colour(11);
                printf("* %s * ", submenuOptions[i]);
            else
                printf(" %s ", submenuOptions[i]);
            colour(9);
        }
        key = getch();
        if (\text{key} == -32) \text{key} = \text{getch}();
        switch (key)
        case 27:
            exit(0);
        case 72:
            if (active submenu > 0)
                active submenu--;
            break;
        case 80:
```

```
if (active submenu < numSubOptions - 1)</pre>
                active submenu++;
            break;
        case 13:
            switch (active submenu)
            case 0:
                system("CLS");
                if (q==1)
                    colour(10);
                    printf("You chosed ordered array and selection3
sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                    colour(7);
                    OrderedMtfill();//заповнення
                    OutputMt();//виведення
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    selection3Mt ();//сортування
                    OutputMt();//виведення
                    colour(10);
                    selection measurement3Mt(1);//час сортування
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
f^n, P, M, N, time);
                    printf("Vector array before:\n");
                    colour(7);
                    OrderedVtfill();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    selection3Vt ();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    selection measurement3Vt(1);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                    colour(7);
                else if (q==2)
                    colour(10);
                    printf("You chosed ordered array and selection5
sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                    colour(7);
                    OrderedMtfill();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    selection5Mt ();
                    OutputMt();
                    colour(10);
```

```
selection measurement5Mt(1);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
%f\n\n", P, M, N, time);
                    printf("Vector array before:\n");
                    colour(7);
                    OrderedVtfill();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    selection5Vt ();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    selection measurement5Vt(1);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                    colour(7);
                else if (q==3)
                    colour(10);
                    printf("You chosed ordered array and exchange1
sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                    colour(7);
                    OrderedMtfill();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    exchange1Mt ();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    exchange measurement1Mt(1);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
%f\n\n", P, M, N, time);
                    printf("Vector array before:\n");
                    colour(7);
                    OrderedVtfill();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    exchange1Vt ();
                    colour(7);
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    exchange measurement1Vt(1);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                    colour(7);
                getch();
                system("CLS");
                break;
            case 1:
```

```
colour(11);
                system("CLS");
                if (q==1)
                    colour(10);
                    printf("You chosed back-ordered array and
selection3 sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                    colour(7);
                    Back orderedMtfill();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    selection3Mt ();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    selection measurement3Mt(2);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
%f\n\n",P,M,N,time);
                    printf("Vector array before:\n");
                    colour(7);
                    Back orderedVtfill();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    selection3Vt ();
                    colour(7);
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    selection measurement3Vt(2);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                    colour(7);
                else if (q==2)
                    colour(10);
                    printf("You chosed back-ordered array and
selection5 sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                    colour(7);
                    Back orderedMtfill();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    selection5Mt ();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    selection measurement5Mt(2);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
f^n, P, M, N, time);
                    printf("Vector array before:\n");
                    colour(7);
```

```
Back orderedVtfill();
                     OutputVt();
                     colour(10);
                     printf("After sorting:\n");
                     selection5Vt ();
                     colour(7);
                     OutputVt();
                     colour(10);
                     selection measurement5Vt(2);
                     time=MeasurementProcessing();
                     printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                     colour(7);
                else if (q==3)
                     colour(10);
                     printf("You chosed back-ordered array and exchange1
sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                     colour(7);
                     Back orderedMtfill();
                     OutputMt();
                     colour(10);
                     printf("After sorting:\n");
                     colour(7);
                     exchange1Mt ();
                     OutputMt();
                     colour(10);
                     exchange measurement1Mt(2);
                     time=MeasurementProcessing();
                     printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
%f\n\n", P, M, N, time);
                    printf("Vector array before:\n");
                     colour(7);
                     Back orderedVtfill();
                     OutputVt();
                     colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                     exchange1Vt ();
                     colour(7);
                    OutputVt();
                     colour(10);
                     exchange measurement1Vt(2);
                     time=MeasurementProcessing();
                     printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                     colour(7);
                getch();
                system("CLS");
                break;
            case 2:
                colour(11);
                system("CLS");
                if (q==1)
                     colour(10);
```

```
printf("You chosed random array and selection3
sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                    colour(7);
                    RandomMtfill();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    selection3Mt ();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    selection measurement3Mt(3);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
%f\n\n", P, M, N, time);
                    printf("Vector array before:\n");
                    colour(7);
                    RandomVtfill();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    selection3Vt ();
                    colour(7);
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    selection measurement3Vt(3);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                    colour(7);
                else if (q==2)
                    colour(10);
                    printf("You chosed random array and selection5
sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                    colour(7);
                    RandomMtfill();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    selection5Mt ();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    selection measurement5Mt(3);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
%f\n\n", P, M, N, time);
                    printf("Vector array before:\n");
                    colour(7);
                    RandomVtfill();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    selection5Vt ();
```

```
colour(7);
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    selection measurement5Vt(3);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                    colour(7);
                else if (q==3)
                    colour(10);
                    printf("You chosed random array and exchange1
sorting\n");
                    printf("3D array before:\n");
                    colour(7);
                    RandomMtfill();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    colour(7);
                    exchange1Mt ();
                    OutputMt();
                    colour(10);
                    exchange measurement1Mt(3);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf(" Array[%d][%d][%d], Time=
f^n, P, M, N, time);
                    printf("Vector array before:\n");
                    colour(7);
                    RandomVtfill();
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    printf("After sorting:\n");
                    exchange1Vt ();
                    colour(7);
                    OutputVt();
                    colour(10);
                    exchange measurement1Vt(3);
                    time=MeasurementProcessing();
                    printf("Vector`s size= %d: Time= %f\n", V, time);
                    colour(7);
                getch();
                system("CLS");
                break;
            case 3:
                return;
            break;
        }
void menu() //головне меню програми.
    system("cls");//очищення консолі перед демонстрацією меню
    ConsoleCursorVisible(0, 100);// встановлення видимості курсора
консолі
```

```
const char* menuOptions[] = {"selection3", "selection5
", "exchange1", "Table&Exit"}; //опції меню
    int numOptions = sizeof(menuOptions) /
sizeof (menuOptions[0]);//кількість опцій
    int active menu = 0;//початкова опція
    char key; //змінна для збереження введеного символу
    while (1)
        colour(10);//визначення кольру для подальших виведень на екран
        GotoXY(31, 12);//виставлення курсора за координатами
        printf("To select any option, use two battons:\n");
        GotoXY(39, 13);
        printf("the up and down arrows.\n");
        GotoXY(35, 14);
        printf("Then press enter on the keyboard.\n");
        colour(9);
        int x = 45, y = 17;//початкові координати для виведення опцій
        GotoXY(x, y);
// виведення опцій меню з позначкою, яка активна
        for (int i = 0; i < numOptions; i++)
            GotoXY(x, y++);
            if (i == active menu)
                colour(11);
                printf("* %s * ", menuOptions[i]);//виведення активної
опиії
            else
                printf(" %s
                               ", menuOptions[i]);//виведення
неактивної опції
            colour(9);
        key = getch();//отримання введеного символа(натиснення клавіші
х дією)
        if (\text{key} == -32) key = getch();//перевірка чи натиснулися
потрібні клавіші, якими можна керувати меню
        switch (key)//обробка символу
        case 27://якщо натиснуто ESC
            exit(0);//вихід з програми
        case 72://якщо натиснуто стрілку вгору
            if (active menu > 0)
                active menu--;//активна опція зміщується на ту, що
вище, якщо це була не \overline{0}ва
            break;
        case 80://якщо натиснуто стрілку вниз
            if (active menu < numOptions - 1) //активна опція зміщується
на ту, що нище, якщо це була не Зтя
                active menu++;
            break;
        case 13://якщо натиснуто Enter, опція вибирається
            switch (active menu)
            case 0://якщо обрана Ова опція:
```

```
system("CLS");//очищення консолі перед тим, як вивести
результат даної опції
                submenu(1);//виклик підменю з параметром 1, що
відповідає за сортування методом прямого вибору 3
                qetch();//очікування натиску клавіші
                system("CLS");//очищення перед наступною опцією
                break;
            case 1://якщо обрана 1ша опція:
                system("CLS");
                submenu(2);//виклик підменю з параметром 1, що
відповідає за сортування методом прямого вибору 5
                getch();
                system("CLS");
                break;
            case 2://якщо обрана 2га опція:
                system("CLS");
                submenu (3); //виклик підменю з параметром 1, що
відповідає за сортування методом обміну 1
                getch();
                system("CLS");
                break;
            case 3://якщо обрана Зтя опція:
                colour(11);
                GotoXY(45, 24);
                system("CLS");
                Table ();//виклик функції, що виводить таблицю
результатів часу різних алгоритмів сортування при різних заповненням
                exit(0);//програма завершується
                break;
            break;
int main()
   Mt = (long int***) malloc(P * sizeof(long int**));//виділення
пом'яті для кількості перерізів (одновимірний)
    for (long int k = 0; k < P; k++)
        Mt[k] = (long int**) malloc(M * sizeof(long int*));//виділення
пам'яті для рядків (двовимірний)
        for (long int i = 0; i < M; i++)
            Mt[k][i] = (int*) malloc(N * sizeof(long int));//виділення
пам'яті для стовпців (вже став тривимірним масивом)
   menu();//виклик функції, що відповідає за меню
    for (long int k = 0; k < P; k++)//звільнення пам'яті :
        for (long int i = 0; i < M; i++)
            free(Mt[k][i]);//звільнення пам'яті кожного елемента
        free(Mt[k]);//звільнення пам'яті кожного перерізу
    free (Mt); //звільнення пам'яті від масиву повністю
    return 0;
}
```

Характеристики комп'ютера та компілятор:

-процесор: Intel(R) Core(TM) i5-10300H CPU @ 2.50GHz 2.50 GHz

-оперативна пам'ять: 16,0 ГБ

-операційна система: Windows 10 Education 22H2

-компілятор: GNU GCC Compiler

Тестування

Перевірка правильністі сортування:

Алгоритм сортування прямого вибору $N \hspace{-.08cm} \underline{\hspace{0.08cm}} \hspace{0.08cm} 3$

```
3D array before: 3D array before: 3D array before:
                 P = 0
P = 0
                                  P = 0
1 4 7 10
                 17 4 6 8
                                   24 21 18 15
2 5 8 11
                 11 17 6 17
                                  23 20 17 14
                 22 4 10 17
3 6 9 12
                                   22 19 16 13
                 P = 1
                                  P = 1
P = 1
                 1 11 3 12
13 16 19 22
                                  12 9 6 3
14 17 20 23
                 3 19 12 14
                                  11 8 5 2
15 18 21 24
                 1 14 15 9
                                  10 7 4 1
                 After sorting:
After sorting:
                                  After sorting:
                 P = 0
P = 0
                                  P = 0
1 4 7 10
                 4 6 11 17
                                  13 16 19 22
                 4 8 17 17
2 5 8 11
                                  14 17 20 23
3 6 9 12
                 6 10 17 22
                                  15 18 21 24
                 P = 1
                                  P = 1
P = 1
13 16 19 22
                 1 3 12 14
                                  1 4 7 10
                 1 9 12 15
                                  2 5 8 11
14 17 20 23
                 3 11 14 19
15 18 21 24
                                  3 6 9 12
```

Алгоритм сортування прямого вибору №5

```
3D array before: 3D array before: 3D array before:
P = 0
                  P = 0
                                   P = 0
1 4 7 10
                  17 4 6 8
                                   24 21 18 15
2 5 8 11
                                   23 20 17 14
                  11 17 6 17
3 6 9 12
                  22 4 10 17
                                   22 19 16 13
                 P = 1
P = 1
                                   P = 1
13 16 19 22
                  1 11 3 12
                                   12 9 6 3
14 17 20 23
                                   11 8 5 2
                  3 19 12 14
15 18 21 24
                  1 14 15 9
                                   10 7 4 1
After sorting:
                  After sorting:
                                   After sorting:
                  P = 0
                                   P = 0
P = 0
                  4 6 11 17
1 4 7 10
                                   13 16 19 22
                  4 8 17 17
2 5 8 11
                                   14 17 20 23
3 6 9 12
                  6 10 17 22
                                   15 18 21 24
                  P = 1
                                   P = 1
P = 1
                  1 3 12 14
13 16 19 22
                                   1 4 7 10
                  1 9 12 15
14 17 20 23
                                   2 5 8 11
                  3 11 14 19
                                   3 6 9 12
15 18 21 24
```

Алгоритм сортування обміну №1

```
3D array before:
                   3D array before:
3D array before:
                   P = 0
                                     P = 0
P = 0
                   7 18 23 10
                                     24 21 18 15
1 4 7 10
                   12 9 1 20
                                     23 20 17 14
2 5 8 11
                   6 21 22 21
                                     22 19 16 13
3 6 9 12
                   P = 1
                                     P = 1
P = 1
                   5 3 1 8
                                     12 9 6 3
13 16 19 22
                  6 4 15 11
                                     11 8 5 2
14 17 20 23
                   5 23 5 3
                                     10 7 4 1
15 18 21 24
                   After sorting:
                                     After sorting:
After sorting:
                   P = 0
                                     P = 0
P = 0
                   1 9 18 21
1 4 7 10
                                     13 16 19 22
                   6 10 20 22
                                     14 17 20 23
2 5 8 11
                   7 12 21 23
3 6 9 12
                                     15 18 21 24
                   P = 1
                                     P = 1
P = 1
                   1 4 5 11
13 16 19 22
                                     1 4 7 10
                   3 5 6 15
                                     2 5 8 11
14 17 20 23
                   3 5 8 23
15 18 21 24
                                     3 6 9 12
```

Під час тестувань не було виявлено дифектів роботи програми, сортування відбулося правильно. Висновок: алгоритми сортують правильно.

Результати вимірів роботи алгоритмів

Випадок дослідження І. Залежність часу роботи алгоритмів від форми перерізу масива.

P = const = 3

M = var

N = var

M*N = const = 65536

Для порівняння час сортування вектора довжиною NV = M*N помножити на P.

1) Mt[3][16][4096]:

1) 1110[5][10][10]0].			
	Table for the	array: P = 3, M = 16, N	= 4096
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	14981.700195	10573.150391	10595.250000
Selection5	14569.349609	14578.700195	18439.199219
Exchange1	17831.400391	53530.500000	47973.750000

2) Mt[3][32][2048]:

, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	Table for the	array: $P = 3$, $M = 32$, N	= 2048
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	14901.700195	9951.000000	11345.049805
Selection5	12938.200195	13080.799805	17949.199219
Exchange1	18694.750000	52232.699219	47302.148438

3) Mt[3][64][1024]:

	Table	for the array: $P = 3$, $M = 1$	64, N = 1024
1	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	16174.000000	10518.700195	11710.000000
Selection5	12518.150391	12706.099609	18176.900391
Exchange1	20747.550781	55189.050781	52952.750000

4) Mt[3][128][512]:

array: P = 3, M = 128,	N = 512
Random	Back-ordered
10054.599609	11304.950195
12201.349609	17400.699219
53614.800781	50425.949219
	Random 10054.599609 12201.349609

5) Mt[3][256][256]:

	_		
	Table fo	or the array: P = 3, M =	256, N = 256
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	15289.549805	9528.099609	10915.250000
Selection5	11440.099609	11485.450195	16839.000000
Exchange1	18806.449219	52268.851563	49679.449219

6) Mt[3][512][128]:

, L JL JL	- J		
	Table fo	or the array: P = 3, M =	512, N = 128
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	15751.450195	10318.849609	11520.349609
Selection5	11968.450195	11985.349609	17428.849609
Exchange1	20385.150391	53815.648438	50650.800781

7) Mt[3][1024][64]:

, [ ][	Table	for the array: $P = 3$, $M =$	1024, N = 64
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	15977.250000	10516.549805	11673.150391
Selection5	12099.549805	12127.099609	17633.150391
Exchange1	20819.849609	54144.750000	51478.148438

8) Mt[3][2048][32]:

	Table for the	array: $P = 3$, $M = 2048$,	N = 32
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	17436.650391	11830.349609	12747.849609
Selection5	13217.799805	13216.400391	19352.500000
Exchange1	23446.699219	56946.300781	55447.148438

9) Mt[3][4096][16]:

> 1 112 [6][10 % 0][10	<u> </u>		
	Table for	the array: $P = 3$, $M = 4$	1096, N = 16
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	17350.750000	11673.549805	12784.950195
Selection5	14709.400391	14767.299805	20179.650391
Exchange1	23199.750000	56693.300781	56437.148438

10) Vt[65536] V=M*N:

	Table for the vector: V = 65536		
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	2173.000000	1833.199951	1991.199951
Selection5	3926.949951	3941.149902	3869.500000
Exchange1	4530.649902	9592.799805	5651.000000

Випадок дослідження II. Залежність часу роботи алгоритмів від кількості перерізів масива

P = var

M = N = const = 100, M*N=10000

Час сортування вектора довжиною NV = M*N (дорівнює кількості елементів у перерізі) помножити на P. Вимір і порівняння для вектора достатньо зробити тільки для найбільшого P

1) Mt[2][100][100]:

-,[-][][		For the array: $P = 2$, M	= 100, N = 100
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	228.649994	138.000000	161.649994
Selection5	177.000000	182.350006	251.399994
Exchange1	271.899994	724.650024	731.400024

2) Mt[4][100][100]:

. / L JL	JL J			
		Table for the	e array: P = 4, M = 100,	N = 100
		Ordered	Random	Back-ordered
Selection3		456.049988	274.649994	323.799988
Selection5		353.700012	357.049988	499.950012
Exchange1		542.349976	1444.699951	1463.250000

3) Mt[8][100][100]:

_ / L JL JL J			
C	Table for the	e array: P = 8, M = 100,	N = 100
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	916.500000	552.450012	649.549988
Selection5	711.549988	719.599976	1005.599976
Exchange1	1089.050049	2902.350098	2942.050049

4) Mt[16][100][100]:

	Table fo	or the array: $P = 16$, $M = 1$	= 100, N = 100
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	1799.550049	1083.099976	1273.050049
Selection5	1397.949951	1412.199951	1974.750000
Exchange1	2133.250000	5699.350098	5755.350098

5) Mt[32][100][100]:

, [,][][]	Table for the	array: $P = 32$, $M = 100$,	N = 100
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	3619.250000	2203.949951	2555.750000
Selection5	2807.100098	2827.949951	3958.649902
Exchange1	4278.649902	11417.950195	11544.500000

6) Mt[64][100][100]:

	Table for the	array: P = 64, M = 100,	N = 100
	Ordered	Random	Back-ordered
(Selection3	7279.200195	4384.200195	5159.649902
Selection5	5656.549805	5711.549805	7971.750000
Exchange1	8636.849609	23062.099609	23318.800781

7) Mt[128][100][100]:

	Table for the array: $P = 128$, $M = 100$, $N = 100$			
	Ordered	Random	Back-ordered	
Selection3	14588.200195	8785.700195	10322.250000	
Selection5	11134.650391	11246.700195	15735.049805	
Exchange1	16993.900391	45400.851563	46584.750000	

8) Vt[10000]:

0) ' [[[[]]						
	Table for the vector: V = 10000					
	Ordered	Random	Back-ordered			
Selection3	51.000000	43.299999	47.000000			
Selection5	92.349998	92.500000	91.800003			
Exchange1	106.750000	184.600006	134.449997			

Випадок дослідження III. Залежність часу роботи алгоритмів від розміру перерізів масиву

$$P = const = 3$$
  $M = N = var$ $M*N = var$

1) Mt[3][16][16] (M*N=256):

	$(M^{-1}N-250).$		
	Tabl	e for the array: P = 3, M =	16, N = 16
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	0.200000	0.100000	0.100000
Selection5	0.150000	0.150000	0.200000
Exchange1	0.200000	0.850000	0.750000

2) Mt[3][32][32] (M*N=1024):

_ / L JL	J.L	 `	,		
			Table for the	array: $P = 3$, $M = 32$, N	= 32
		Ordered		Random	Back-ordered
Selection3		3.750000		2.400000	2.750000
Selection5		3.000000		3.150000	4.100000
Exchange1		4.450000		11.150000	11.150000

3) Mt[3][48][48] (M*N=2304):

, , ,	JL	 `	,	
			Table for the array: P	= 3, M = 48, N = 48
		Ordered	Random	Back-ordered
Selection3		19.450001	12.400000	13.850000
Selection5		15.600000	15.700000	20.900000
Exchange1		22.250000	56.700001	57.900002

4) Mt[3][64][64] (M*N=4096):

'.\\\[_\][_\alpha\][_\alpha\]	(1.1 1).		
	Table	e for the array: P = 3, M =	64, N = 64
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	57.799999	35.200001	40.950001
Selection5	45.200001	46.400002	63.700001
Exchange1	68.400002	176.000000	180.000000

5) Mt[3][128][128] (M*N=16384):

	Table for the	e array: P = 3, M = 128,	N = 128
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	908.200012	545.799988	642.799988
Selection5	700.450012	704.349976	993.450012
Exchange1	1081.300049	2970.699951	2917.800049

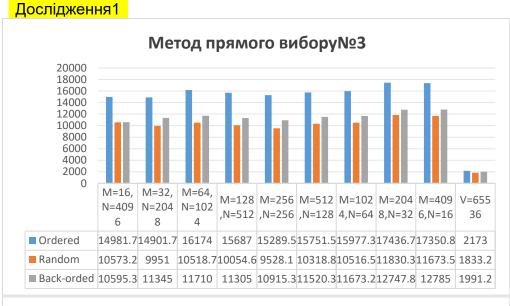
6) Mt[3][192][192] (M*N=36864):

	Table for the	array: $P = 3$, $M = 192$,	N = 192
	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	4759.049805	2856.800049	3368.500000
Selection5	3625.449951	3638.500000	5177.450195
Exchange1	5701.399902	15444.150391	14781.849609

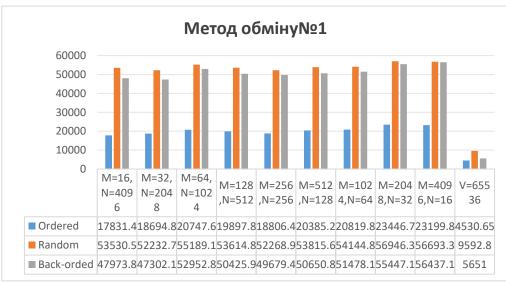
7) Mt[3][256][256] (M*N=65536):

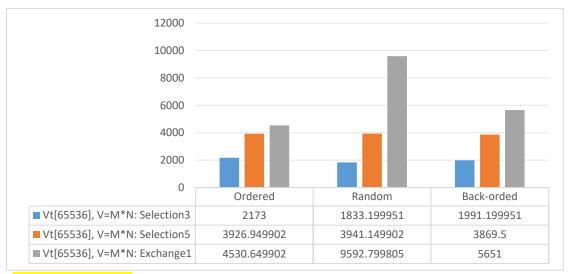
	Table for the array: P = 3, M = 256, N = 256		
L.	Ordered	Random	Back-ordered
Selection3	15141.250000	9477.700195	10919.700195
Selection5	11606.500000	11631.400391	16710.650391
Exchange1	18871.300781	51801.949219	48930.000000

Подання даних графіками

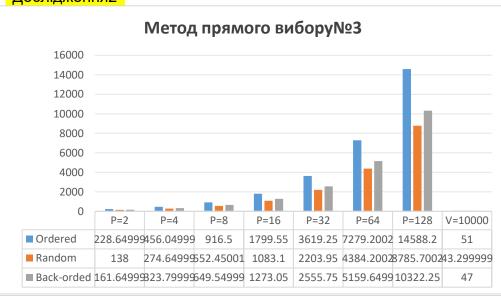

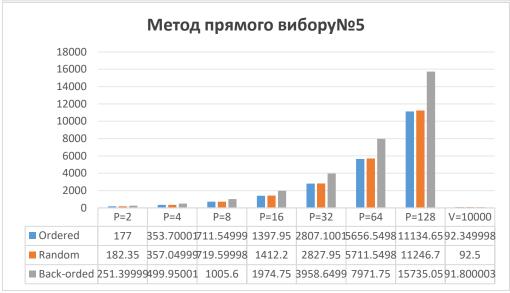

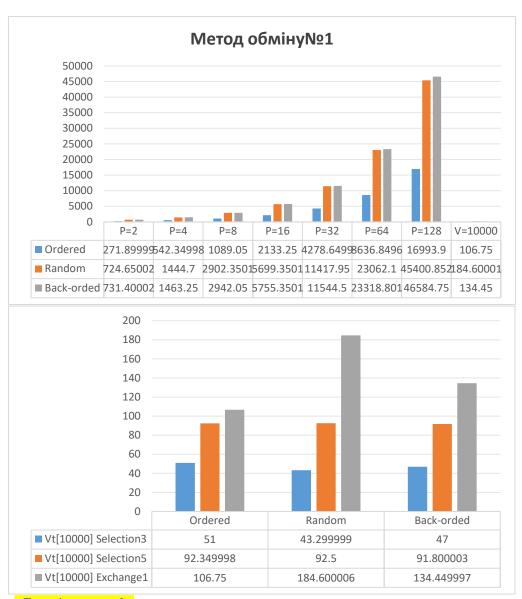

Дослідження2

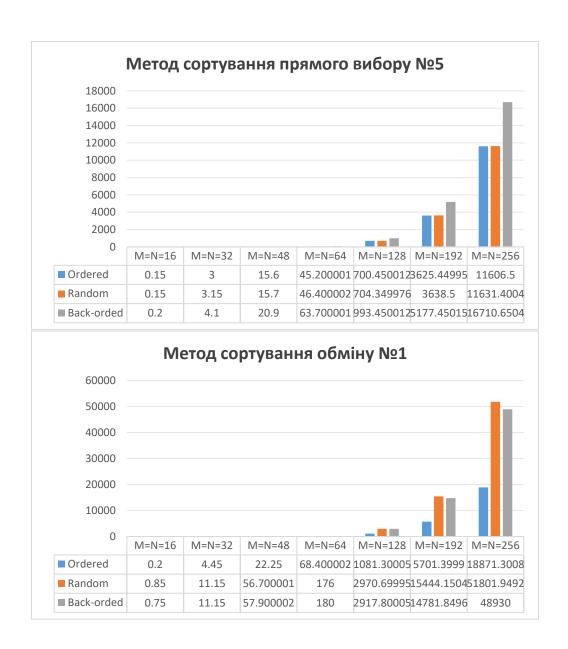

Дослідження3

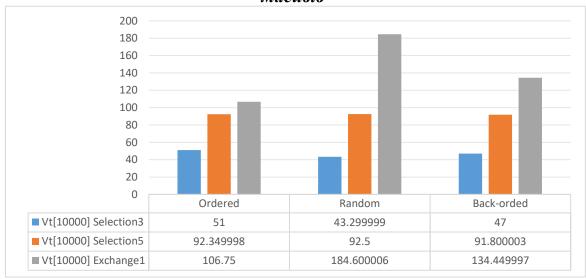

Аналіз даних

Зважаючи на 86-ий варіант курсової роботи, при вирішенні задачі№1, а саме було впорядкувано окремо кожен переріз тривимірного наскрізно по стовпчикахта одновимірний масиви за незменшенням, мною було пристосовано, досліджено та протестовано алгоритми:

- сортування методу прямого вибору№3;
- сортування методу прямого вибору№5;
- сортування методу обміну№1;

Порівняння властивостей алгоритмів при сортуванні одновимірних масивів

1) Алгоритм сортування методу прямого вибору №3:

Даний алгоритм є вдосконаленішим в порівнянні з класичною версією, а дже при пошуці мінімума, одночасно оновлювався і максимум, також при кожній ітерації на своє місце стають відразу 2 елементи, що й скорочує роботу сортування. Коли масив заповнений впорядкованими числами, то при кожній ітерації міняються перший та останній елементи невідсортованої частини, хоч вони на своїх місцях, тому час витрачається на зайві порівняння та обміни. Коли масив заповнений випадковими числами, такої проблеми нема(рідко можна натрапити на елемент, що ϵ вже на сво ϵ му місці) тому кількість порівнянь зменшується. Коли масив заповнений оберннено впорядкованими числами, це ускладнює роботу, але не настільки, коли масив впорядкований. Практично підтверджено, що цей алгоритм оптимізований відносно класичного.

2) Алгоритм сортування методу прямого вибору №5:

Даний алгоритм дуже схожий на класичний метод прямого вибору, що має квадратичну характеристику, хоч і, коли масив заповнений

випадковими числами, кількість присвоєть ϵ логарифмічною, це ϵ характерим і для алгоритму сорування методу прямого вибору№5. Цю властивість можна побачити, проаналізувавши 2 рядок діаграми, і час впорядковано заповненого масиву, зробити висновок, ЩО заповненого масиву випадковими числами і обернено впорядково заповненого масив ± однакові, але перші 2 все ж таки займають більше часу. Цей алгоритм проходиться через всі елементи вектора за раз, при цьому йде пошук мінімума і його перестановка на перше місце невідсортованої частини. Цей підхід скорочує час сортування впрорядковано заповненого і заповненого випадковими числами масивів, але не дуже впливає на обернено впорядкований масив. Практично підтверджено, що така зміна не дуже впливає на оптимізованість алгоритму для масивів середнього та великого розміру в порівнянні з класичним.

3)Aлгоритм сортування методу обміну №1:

Даний алгоритм - це класичний метод сортування обміну. Його основною ідеєю є послідовне проходження по елементах та порівняння сусідніх, якщо вони відповідають умові(за якою потрібно відсортувати масив, наприклад: за незменшенням чи незбільшенням)то алгоритм переходить до 2 наступних елементів, включаючи останній з них. Найшвидше сортується впорядкований масив, адже перестановки не потрібно робити, наступний вид заповнення по швидкості є обернено впорядкований масив, адже невідсортовані елементи, що повинні буди відсортовані всеодно стоять поряд, тому кількість обмінів не дуже велика, що є відмінним від заповненого випадковими числами масиву, адже там в хаотичному порядку розташовані елементи, що повинні стояти поряд після сортування

Залежність часу роботи алгоритмів від форми перерізу масива. Помітна залежність в цьому, адже чим більша кількість рядків у перерізі, в результаті більше часу буде затрачено на сортування даного масиву. Це можна простежити в усіх трьох алгоритмів та заповненнях.

Залежність часу роботи алгоритмів від кількості перерізів масива Помітна тенденція при другому дослідженні в тому, що при вищій кількості перерізів масиву, він значно довше сортується.

Залежність часу роботи алгоритмів від розміру перерізів масиву Помітна тенденція, що чим більший переріз, тоді й час сортування перевищує в кілька деятків, а то й тисяч разі порівнюючи найменший та найбільший масиви в перерізах.

Висновок

Впродовж виконання курсової роботи було досліджено 3 алгоритми в різних випадках при різному заповненні. Кожен з них працював по різному, але концепція результатів була схожою.

Найбільш оптимізованим алгоритмом виявився метод прямого вибору№3, наступний по цій шкалі ϵ метод прямого вибору№5, та найменш оптимальним варіантом ϵ метод обміну№1.

От для методу прямого вибору №3 характерно найшвидше сортувати масиви із випадковими числами, а найдовше впорядковані масиви. Метод прямого вибору№5 найменше витрачає часу на сортування впорядкованого і випадкового вмісту. А метод обміну№1 найшвидше сортує впорядковані масиви, а інші 2 випадки приблизно на одному рівні.

Отже кожен алгоритм ϵ унікальним, більш придатним для окремих випадків.

Список літератури

- 1) Інструкції з курсової роботи
   2) YouTube канал «Марченко Олександр Іванович»
- 3) Конспект СДА лекцій